

gaar tillige ud paa at tilvejebringe en Forbindelse mellem Finansministerens Optagelse af Laan i dette Øjemed og selve Tiendelaanene saaledes, at naar Finansministeren udstedte Obligationer lydende paa $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente, skulle Tiendelaanene bære den samme Rente, og naar Obligationerne, der udstedes, kun bære en Rente af 3 pCt., skulle Tiendelaanene ogsaa kun forrentes med 3 pCt. Denne Forbindelse var man opmærksom paa, da Tiendeloven blev behandlet, men man vilde den Gang ikke ind paa noget saadant. Man vilde netop, at der mellem disse to Forhold: Tiendelaanene og Statskassens Stilling til Midlernes Tilvejebringelse, ikke skulde være nogen Forbindelse, men at Statskassen derimod skulde staa som den, der skaffede Midlerne, og den Ordning har i mange Henseender store Fortrin. Det er altsaa en væsentlig Ændring, man vil komme ind paa nu, hvis man fulgte den ærede Forslagsstiller, men skulde man ind paa dette at lade Renten af Tiendelaanet være afhængig af Renten for de Obligationer, som Finansministeren udsteder for at tilvejebringe de nødvendige Midler, saa maa man ogsaa anvise en brugelig Vej, ad hvilken man kan skabe denne Forbindelse. Det tror jeg ikke er lykkelig den ærede Forslagsstiller. Den ærede Forslagsstiller har jo haft Øjet aabent for, at der kan opstaa et betydeligt større Kursstab for Statskassen, naar Statsobligationerne skulle lyde paa 3 pCt. Der er jo ingen, der kan indestaa for, at den Rentefod, vi have lige for Tiden, vil vedblive. Kursen for Obligationerne kan jo gaa ned, gaa væsentlig ned, der kan i saa Henseende ske betydelige Forandringer. For at dække det Kursstab, som Staten saaledes vil kunne lide, har Forslagsstilleren foreslaaet, at Staten skulde have Ret til at lade Tiendelaanet lyde paa en højere Sum end selve Afsløsningssummen, altsaa paa en højere Sum end den, der i Virkeligheden udbetales. Men denne Vej kunne vi i Virkeligheden ikke gaa. Her ere vi komne ind paa et Forhold, som af den bestaaende Lovgivning stempler som ligefrem Uager. I Forordningen af 14de Maj 1754 staar det netop stemplet som Uager, naar det bevises „at nogen Kreditor har modtaget Forfrevning for højere Summer, end den Debitor mod Forfrevningen af ham virkelig til Laans har bekommet og faaet fuldkommen Valuta for“. Nu er det jo ganske vist, at selv om man giver en saadan Regel, kan jo Lovgivningen gøre Undtagelser fra den. Det er ikke ukendt i Lovgivningen tidligere. Jeg skal, da det her drejer sig om en Forordning

fra 1753, der indeholder Forbud mod Hæfardspil, ved hvilken Frederik V., der gav Forordningen, gjorde den Undtagelse, at han forbeholdt sig Ret til at lade spille Hæfard i Hoffets Appartements paa Gallabage, ved Festsititeter og andre store Lejligheder. Men denne Vej er ikke at anbefale, og det er vel noget, man kunde tænke sig for et Aarhundrede tilbage, men som man ikke let vil kunne komme til nu. Naar man har en Bestemmelse, der siger, at det er Uager at modtage en Forfrevning for et højere Beløb end det, man virkelig har laant ud, saa tror jeg ikke let, man vil kunne tænke sig, at man skulde gøre en Undtagelse for Finansministerens Bedkommende, naar det gælder Tiendeafløsning. Denne Vej kunne vi altsaa ikke komme. Men det kunde endelig være det samme, hvis der var andre Veje, ad hvilke en Ordning kunde opnaas, men jeg tror ikke, at det let vil kunne ske. Jeg tror ikke, man kan skabe en Ordning, hvorved man virkelig opnaar, hvad man vil, idet den eneste Vej, man kan gaa, er den, Kreditforeringerne ere gaaede, idet disse jo udlevere deres Laan i Obligationer og ogsaa modtage Tilbagebetaling i samme Slags Obligationer. Hvis man altsaa her stillede sig saaledes, at Finansministeren kunde laane Tiendehynderne, der indløste deres Tiender, det paagældende Beløb i 3 pCt. Obligationer efter deres Paalydende med den Virkning, at Laanet kunde tilbagebetales med tilsvarende 3 pCt. Obligationer, saa havde man jo en Ordning, som vilde svare til det, som den ærede Forslagsstiller vil opnaa. Men de Herrer ville jo let se, at derved lægger man Kursstab og Risiko og alt, hvad dertil hører, over paa Tiendehynderne. Man forringer deres Stilling meget betydelig. At de Obligationer, i hvilket Laanet udleveres, staa over pari, kan ikke forudsættes at blive Tilfældet, hvis Laanet udleveres i 3 pCt. Papiere. Jeg tror ikke, at man kommer frem ad den Vej, i alt Fald kan jeg ikke se, hvorledes en saadan Ordning skulde træffes. Men der er her ogsaa et andet Forhold, man skulde have Øjet aabent for, og det er det farlige i at komme ind paa, at Tiendelaanene skulle forrentes snart med 3 og snart med $3\frac{1}{2}$ pCt. Man maa endelig ikke tro, at Spørgsmaalet om, hvorledes Tiendelaanene skulle forrentes, er ligegyldigt med Hensyn til Tiendeafløsninger, og navnlig at det er ligegyldigt med Hensyn til Afsløsningssummens Fastsættelse. Der vil det netop have den allerførste Betydning, hvilken Rente Tiendehynderne skulle være af de Laan, de tilvejebringe for derved at betale Afsløsningssummen. Saaledes som Forholdene ere nu